

אב, תשפ"ג

יעקב

על פי פנימיות התורה מפי ר' יעקב יוסף כהן¹

כשהנשמה נכנסת לעולם, לתוך גוף, היא נכנסת למציאות עולם ההיעלם, בתוכה היא אמורה לעשות את התיקון. מהות התיקון היא איסוף ניצוצות הקדושה שנמצאים בשברים של כל מה שהתפרק. נקודה אחת שהתפרקה לתוך מציאות של עולם וזמן.

"דע כי טרם שנאצלו הנאצלים ונבראו הנבראים היה אור עליון פשוט ממלא כל המציאות ולא היה שום מקום פנוי בבחי' אויר ריקני וחלל אלא הכל היה ממולא מן אור א"ס פשוט שהוא ולא היה לו בחי' ראש ולא בחי' סוף אלא הכל היה אור א' פשוט שוה בהשוואה א' והוא הנק' אור א"ס. וכאשר עלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות ולהאציל הנאצלים להוציא לאור שלימות פעולותיו ושמותיו וכנוייו אשר זאת היה סיבה בריאת העולמות... והנה אז צמצם את עצמו א"ס בנקודה האמצעית אשר בו באמצע אורו ממש.. וצמצם האור ההוא ונתרחק אל צדדי סביבות הנקודה האמצעית ואז נשאר מקום פנוי ואויר וחלל ריקני.. באופן שמקום החלל ההוא היה עגול מכל סביבותיו בהשוואה גמורה... והנה אחר הצמצום הנ"ל אשר אז נשאר מקום החלל ואויר פנוי וריקני באמצע אור הא"ס ממש כנ"ל הנה כבר היה מקום שיוכלו להיות שם הנאצלים והנבראים ויצורים והנעשים ואז המשיך מן אור א"ס קו א' ישר מן האור העגול שלו מלמעלה למטה ומשתלשל ויורד תוך החלל ההוא כזה.. ודרך הקו הזה נמשך ונתפשט אור א"ס למטה. ובמקום החלל ההוא האציל וברא ויצר ועשה כל העולמות כולם.. הוא מוכרח שהארה א"ס בנאצלים תהיה דרך קו ההוא לבד. כי אם היה האור נמשך להם דרך גם מכל סביבותיהם היו הנאצלים בבחינת המאציל עצמו בלתי גבול וקצבה.. אבל הטעם היה לסיבה הנ"ל כי לא יכלו להתהוות הכלים עד שיסתלק האור לגמרי ואחר שנתהוו הכלים חזר והמשיך האור (דרך הקו) במדה ובמשקל כפי שיעור המספיק להם להאירם להחיותן באופן שיוכלו לסבול ויתקיימו ולא יתבטלו ודי בזה"

(עץ חיים א':ב')

"וברור שיצמצם עצמו היינו שצמצם את 'אורו', שהוא 'כבודו' ית'. ו'מקום פנוי' פי' מצב של הסתר המאפשר לאדם לדמות לעצמו שהויותו בלתי תלויה במקורה. וזוהי הקדמה מוכרחת ל'בריאה', היינו לבחירה, כי בחירה חופשית אפשרית רק כשאדם מרגיש שהוא ישות נפרדת.. הרי שהצמצום הוא במקבל וכלפי המקבל בלבד. רק

¹ מתוך שיעור פרשת השבוע 'עקב' תשפ"ג, בשילוב מעט התייחסויות משיעור 'מן הכח אל הפעל' - עקב תשפ"ג.

בבריאה שייך המושג של 'מקום פנוי' לבחירה. למעלה מן הבריאה לא שייך צמצום ולא מקום פנוי כלל².

ובתוך הבריאה, מתחילים הצמצומים. והקו מתפרט ל-27 קבוצות של קוים – שהן כ"ז אותיות התורה הק' (כ"ב אותיות התורה+חמש אותיות סופיות – מנצפ"ך).

ובהתחברות האותיות אחת לשניה, נוצרה מציאות של מילים, ואז דיבור. ומשם נקודת העבודה, נקודת התיקון. כל אות שונה, אבל למעשה, כל אות היא תוספת על האות הראשונה. שהאות ב' היא פעמיים א' והאות ת' היא 400 פעמים א'. כלומר, הכל זה אלף. השאלה רק כמה אלפים. ככל שיש יותר אלפים, יותר צמצום, יותר ריחוק, יותר אור. כפי שכל שיש יותר אותיות על הדף הלבן (דהיינו, יותר צמצומים) אנחנו מקבלים יותר מידע (יותר 'אור').

המציאות היא מציאות של התפרטות. והנשמה, נכנסת לפרטים וצריכה לאחד את הכל. ההתפרטות מהנקודה האחת ממנה הכל התחיל, נקראת "מעשה בראשית" והעבודה שלנו בעוה"ז היא לאחד. לאסוף את הניצוצות המפוזרים, לעמר אותם ולהעלות אותם למעלה, וזה נקרא "מעשה מרכבה". דהיינו, להרכיב את אשר התפור. יש כל מיני שיטות של הרכבה, אבל הרעיון של כולן הוא אותו רעיון, לאסוף, לאחד, לשם יחוד קוב"ה ושכינתה. להביא את הכל למקום האחד.

ובהתבטל השלא לשמה, שמכנים לנו הנחש בכל דבר ועניין (במחשבה, בדיבור או במעשה) – מתגלה הניצוץ הקדוש ומתברר. ותכלית הגלות היא שישראל, בכל מקום שהם נמצאים, יבררו את הניצוצות מתוך הטומאה; ואז יבוא משיח צדקנו בב"א, וכל הרשעה כולה כעשן תכלה, כי לא יהיה בה צורך עוד; ויחזור העולם לבחינת גן עדן, היינו רק טוב בלי תערובת רע.

אבל כדי להגיע למקום הזה, אנחנו צריכים לעשות את העבודה, והעבודה לא קלה, כי לנגדנו, עומד כל הזמן, הנחש.

**וְהַזֹּשֶׁת הָיְתָה לְרוּחַ מִכָּל חַיֵּית הָאֲדָמָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אֲדָמָה
אֵף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגָּן³**

ערום אותיות עומר – לאגוד יחדיו, לערם. ערמה. הנחש רצה לעמר, לקבץ אליו את כל הניצוצות. וזה מה שהוא עדיין רוצה. זו העבודה שלו, לדאוג שהניצוצות לא יגיעו למקום הנכון, אלא ישארו בשבי הקליפות. והעניין שלנו הוא לזהות אותו בכל מקום, ולא לאפשר לו לאסוף אליו את הניצוצות. אלא להעלות אותם, בדרך הנכונה, למקום הנכון. וזו העבודה שלנו בעוה"ז.

² מכתב מאליו, חלק ה', עמ' 198.

³ בראשית, ג, א

בפרשת 'עקב', כבר בכותרת הפרשה, מובן שאנחנו הולכים לעסוק במקומות הנמוכים, מקום ה- עקב של יעקב. לא ב-י של יעקב, אלא בעקב. ויש בפרשה הזו רמזים לעבודת העקב, העבודה שעושים למטה, במקום החומר והקליפות. שם, העבודה היא לאסוף את הכל ולהעלות את הכל ל-י של יעקב.

וכמו שאנחנו יודעים, מלמדים אותנו חכמים שבעשרת הדברות, **י' דברות**, בפרשת 'יתרו', יש **עקב (172) תיבות (מילים) ו- 'כתר' אותיות (620 אותיות)**, כנגד 613 מצות התורה ו-7 מצות דרבנן).

דהיינו, עשרת הדברות מחברים את החלק הנמוך העקב, לחלק הגבוה, וכך יעקב מתחבר לכתר. וזו עבודת היהודי בעולמו- באמצעות התורה הקדושה לחבר את המקומות הנמוכים לשורשם העליון. את הארץ לשמיים. את העקב לראש.

איך תחבר את העקב למקום הכי גבוה?

עשרת הדברות.

התורה הקדושה. אין דרך אחרת.

כל תפיסה ארצית אחרת, שהיא פרי המצאת בני האדם, אין לה קיום ואחיזה נצחית במציאות. ומביא אלינו משה רע"ה את דברי הבורא, בפסוק הראשון בפרשה-

"וַיְהִי־לְעַקֵּב תְּשׁוּבָתוֹ אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרָתָם וְעֲשִׂיתָם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֶלֶיְכֶם לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֹסֶד אֲשֶׁר וְשָׁפַע לְאַבְרָהָם"⁴

את מה צריך לשמוע כאשר אנחנו בעקב? את משפטי הבורא. ואז "זוהיה עקב"; "זוהיה" כידוע, לשון שמחה. שהופך העקב לשמחה, כאשר המשפט הוא משפט הבורא. משפט אינסוף ברוך הוא, שהתגלה פעם אחת בהיסטוריה האנושית, בפני מיליוני בני אדם, במטרה אחת- להוריד להם את התורה הקדושה, ובה משפט ה'. והיא גילוי חכמתו לבני האדם, והיא הדרך היחידה לחבר שמים וארץ, ואין בלתי.

ולכן, בפרשת 'ואתחנן', בטרם הסתלקותו של משה רבנו ע"ה ובטרם כניסתנו לארץ (למקום הארציות והחומר), אנחנו מקבלים שוב את עשרת הדברות. כי זו הדרך היחידה להגיע לתכלית. אבל הפעם, י' הדברות נכתבים במילים אחרות ובכמות מילים אחרת. לא עוד כת"ר אותיות, בעקב מילים.

משה רבנו, מדבר הפעם בפני דור שלא היה במעמד הר סיני. הדור שיצא ממצרים וקיבל את התורה במעמד הר סיני, דור המדבר, מתו. ועכשיו, משה עומד מול הדור הראשון

⁴ דברים, ז, יב

שלא היה במעמד מתן תורה, ולכן הוא חוזר על הדברים, אבל לא באותן המילים בדיוק. הזמן שונה, האנשים אחרים ובהתאמה גם הדברים שאומר משה רבנו מנוסחים אחרת.

למה? הרי התורה מדויקת וכל עניינה דיוק. לא תוסיפו לא תגרעו⁵. נחזור לשאלה זו בהמשך ונשיב עליה בעז"ה.

בפרשתנו נכתב:

"בַּעַת הַהוּא אָמַר יְהוָה אֵלַי פֶּסֶל־לְךָ עֲגֵי־לְחֹזֶת אַבְנִים פְּרֹאשְׁעִים וְעִלְיָה אֵלַי הַהָרָה וְעֲשִׂיתָ לְךָ אֲרוֹן עֹץ: וְאָכַתָּב עַל־הַלְחֹזֶת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלְחֹזֶת הַפְּרֹאשְׁעִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשִׁבַּרְתָּם בְּאֲרוֹן; וְאָעֵשׂ אֲרוֹן עֲגֵי שֵׁטִים וְאֶפְסַל עֲגֵי־לְחֹזֶת אַבְנִים פְּרֹאשְׁעִים וְאָעַל הַהָרָה וְעֲשִׂי הַלְחֹזֶת בְּיָדֵי: וּכְתַב עַל־הַלְחֹזֶת כַּמְּכַתֵּב הַפְּרֹאשׁוֹן אֶת עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַיכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בַּיּוֹם הַקֶּהֱלָל וַיִּתְּנֶם יְהוָה אֵלַי: וְאָפִן וְאָרַל מִן־הָהָר וְאָשֵׁם אֶת־הַלְחֹזֶת בְּאֲרוֹן אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי וַיְהִי שֵׁם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי יְהוָה: ⁶"

ואילו בפרשת 'כי תשא', לא מוזכר כלל עניין הארון-

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פֶּסֶל־לְךָ עֲגֵי־לְחֹזֶת אַבְנִים פְּרֹאשְׁעִים וְכַתְּבֵתְלִי עַל־הַלְחֹזֶת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלְחֹזֶת הַפְּרֹאשְׁעִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ: וְהָיָה זָכוֹן לְבַבְּךָ וְעֲלִיתָ בְּבַבְּךָ אֶל־הָרַם סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר: וַיִּפְסַל עֲגֵי־לְחֹזֶת אַבְנִים פְּרֹאשְׁעִים וַיִּשְׁלֹם מֹשֶׁה בְּבַבְּךָ וַיַּעַל אֶל־הָרַם סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקְחֵם בְּיָדוֹ עֲגֵי לְחֹזֶת אַבְנִים: ⁷

אם משה צווה לעשות ארון עץ, מדוע לא כתוב הדבר בפרשת 'כי תשא'?

ומה עניין הארון הזה, שאין עליו שום פרטים למעט שהוא מעץ?

⁵ **בל תוסיף ובל תגרע** הן שתי מצוות לא תעשה מהתורה שמקורן בפסוק "את כל הדבר אשר אנכי מצווה אתכם, אתו תשמרו לעשות, לא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו" (דברים, יג, א). בפסוק זה כלולים שני איסורים: האיסור להוסיף על המצוות והאיסור לגרוע מהן; שהתורה ניתנה שלמה ללא חיסרון. לחכמים ניתן כוח להוסיף מצוות ולשנות דינים בשעת הצורך (דוג', החיוב להדליק נר חנוכה, איסור בישול ואכילה של עוף בחלב, ביטול מצות שופר וארבעת המינים כאשר חל בשבת).

⁶ דברים, י, א-ה

⁷ שמות לד, א, ב, ד

לעומת הארון שבנה בצלאל, כאן, אין חומרים ואין מידות. מצוין שמושה רבנו ע"ה עשה את הארון מעצי שטים, הא ותו לא. מה הגודל? מה הצורה? לא יודעים. ובפרשת 'כי תשא', הארון כלל לא מופיע.

אם הארון חשוב, מדוע לא נאמר בפעם הראשונה? ובוודאי שהוא חשוב שהרי משה מספר לבני ישראל כי הוא שם בו את לוחות הברית (הלוחות השניים); וכן מובן שלא היה הדבר נכתב בתורה, אם לא היה חשוב. אז מה רוצים להגיד לנו בזה?

בפרשת 'תרומה' אנחנו רואים שמושה, כאשר הוא למעלה, בהר סיני, מקבל את התוכנית לבניית הארון שיבנה בצלאל-

"כֹּכַל אֲשֶׁר אָנִי מֵרְאֶה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹת כָּל־כְּלֵי וְכָן תַּעֲשֶׂה: וְעָשִׂי אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְחֹצֵי אַרְכּוֹ וְאֲמֹה וְחֹצֵי רֹחְבוֹ וְאֲמֹה וְחֹצֵי קְדָמוֹ: וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ זָהָב טְהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תַּלְפָּנוֹ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זָר וְזָהָב סָבִיב: וְיַעֲקֹתָ לוֹ אַרְבַּע טַבָּעֹת זָהָב וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע פְּעֻמָּהֵינוּ וְשִׁתִּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָד וְשִׁתִּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשְּׁנִי: וְעָשִׂיתָ בְּהֵי עֲצֵי שִׁטִּים וְעָשִׂיתָ אֹתָם זָהָב: וְהָבֵאתָ אֶת־הַבָּרִים בְּטַבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֶן לְשֵׂאת אֶת־הָאָרֶן בָּהֶם: בְּטַבָּעֹת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבָּרִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ: וְנָתַתָּ אֶל־הָאָרֶן אֵת הָעֲרֹת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ: וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טְהוֹר אֲמֹתַיִם וְחֹצֵי אַרְכָּהּ וְאֲמֹה וְחֹצֵי רֹחְבָּהּ: וְעָשִׂיתָ עֲלֵיהֶם כְּרָבִים זָהָב מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם מִשְׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת"⁸

דהיינו, יש לנו שני ארונות. ארון העץ שעשה משה ועליו הוא מספר (בדיעבד) בפרשת 'עקב' ולא מופיע בפרשת 'כי תשא' ('בזמן אמת'); והארון המצופה זהב שהכין בצלאל (יכתב בסיכום זה 'ארון הזהב' למען הקיצור והנוחות) - ואשר את ההוראות להכנתו קיבל משה בהר סיני, כמופיע בפרשת 'תרומה'. בפרשת 'ויקהל', בצלאל יעשה את הארון שמושה ראה בפרשת 'תרומה'.

הארון של משה - ארון מעץ שטים. בלי זהב, בלי כרובים, בלי כפרת.

הארון של בצלאל - למעשה שלושה ארונות - הארון החיצוני מזהב, הארון האמצעי מעץ, והארון הפנימי מזהב אף הוא. כנגד אור מקיף, אור פנימי (ארונות הזהב) והגוף החוצץ ביניהם (ארון העץ האמצעי). לארון זה היו כרובים וכפרת.

בפרשת 'בהעלותך' נכתב -

⁸ שמות כה, ט-יח

"ויהי בנסע הארן ויאמר משנה קומה! יהוה ויפצו איביה וינסו מישנאיה מפניה"⁹

מדובר כאן על ארון שהיו בני ישראל לוקחים איתם למלחמה.

ושואלים חכמים, על איזה ארון מדובר? איזה ארון היה יוצא איתם למלחמה, ארון העץ או ארון הזהב? ומה היה בכל ארון? שהרי גם לאחר הכנת ארון הזהב, עדיין היה ארון העץ.

בספר שמואל א', מסופר על מלחמת הפלשתים בישראל, ועל ארון הברית שנפל בשבי הפלשתים-

ד-אויהי דבר-שמואל לכל-ישראל ויצא ישראל לקראת פלשתים למלחמה וינסו
על-הארן העזר ופלשתים זזו באפק: בויערכו פלשתים לקראת ישראל ותטע
המלחמה וינגף ישראל לפני פלשתים ויכו במערקה בשדה בארבעת אלפים
איש: ויבא העם אל-המזוזה ויאמרו וקני ישראל למה נגפנו יהוה היום לפני
פלשתים נקוזה אקינו משלה את-ארון ברית יהוה ויבא בקרבונו וישלנו מכף
איבינו: וישלחו העם שלה וישאו משום את ארון ברית-יהוה לצבאות ישב הכרבים
ושם עמי בגי-עלי עם-ארון ברית האלהים זופני ופינזוס: ויהי כבוא ארון ברית
יהוה אל-המזוזה וירעו כל-ישראל תרועה גדולה ותהם הארץ: וישמעו פלשתים
את-קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה הזאת במזוזה העברים וידעו
כי ארון יהוה בא אל-המזוזה: ויראו הפלשתים כי אמרו בא אלהים אל-המזוזה
ויאמרו אוי לנו כי לא הייתה פזאת אתמוך שלשם: זואוי לנו מי יעילנו מיד
האלהים האדירים האלה אלה הם האלהים המפכים את-מלכים בכל-מכה
במדבר: ט-התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם
והייתם לאנשים ונלחמתם: וינחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש לאהלו ותהי
המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים אסף רגלי: יאוארון אלהים נלכו ויעמי
בגי-עלי מתו זופני ופינזוס: יב-ירץ איש-בנימן מהמערקה ויבא שלה ביום ההוא
ומהיו קרעים וארמה על-ראשו: יג-ויבוא והגה עלי ישב על-הפסא יך יד דרך
מצפה כיתה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד בעיר ותזעק כל-
העיר: יד-וישמע עלי את-קול הצעקה ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא
ויגד לעלי: טו-עלי בן-תשעים ושמונה עשרה ועיניו קמה וכל כול לראות: טז-ויאמר
האיש אל-עלי אנכי הבא מן-המערקה ואני מן-המערקה גסתי היום ויאמר מה-

⁹ במדבר, י, לה

**הָיָה הַדְּבָר בְּלִי: יוֹדְעֵן הַמַּבְשֵׁר וַיֹּאמֶר זֶס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פִלְשִׁתִּים וְגַם מִצְרַיִם גְּדוּלָה
הָיְתָה בָעָלִם וְגַם-שָׁנִי בְּיָד מִתְּנוּ זִמְנֵי וּפְיִנְחֹס וְאַרְוֹן הָאֱלֹהִים וְלִקְחָהּ:¹⁰**

איזה ארון זה היה?

תוספתא מסכת סוטה פרק ז, הלכה יח' – "ר' יהודה בן לקיש אמר, שני ארונות היו, אחד שיצא עמהם למלחמה ואחד שהיה שרוי עמהם במחנה. זה שיצא עמהם למלחמה היה בו ספר תורה, שנאמר וארון ברית ה' נוסע לפניהם. וזה ששרוי עמהם במחנה היו בו לוחות ושברי לוחות שנאמר – 'וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה'
ר' יהודה בן לקיש, מתייחס לפסוק מפרשת 'שלה לך', בעניין המעפילים –

**"וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל-רֹאשׁ-הָהָר לֵאמֹר הֲנִנוּ וְעַלֵינוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר יְהוָה כִּי זִמְנֵנוּ: וַיֹּאמֶר מִשָּׁה לְמַה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת-פִּי יְהוָה וְהוּא לֹא תַעֲלֹו: אֶל-תַּעֲלוּ כִי אֵין יְהוָה בְּקֶרְבְּכֶם וְלֹא תִנְגְּפוּ לִפְנֵי אֵיבֵיכֶם: כִּי הָעַמְלֵקִי וְהַכְּנֻעִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וְנִפְלַתֶם בְּזוֹרֵב כִּי-עַל-כֵּן שִׁבְתֶּם מֵאֲזוּרֵי יְהוָה וְלֹא-יְהִיָה יְהוָה עִמָּכֶם: וַיַּעֲלוּ לַעֲלֹת אֶל-רֹאשׁ הָהָר וְאַרְוֹן בְּרִית-יְהוָה וּמִשָּׁה לֹא-מָשׁוּ מִקְרַב הַמִּוֹנָה:
וַיִּרֶד הָעַמְלֵקִי וְהַכְּנֻעִי הַיֵּשֵׁב בְּהָר הַהוּא וַיִּכְּתוּם עַד-הַזֹּרֵמֹת"¹¹**

לפי ר' יהודה בן לקיש, הארון איתו היו יוצאים למלחמה הוא ארון העין של משה.

עם זאת במלחמה עם הפלשתים כתוב על הארון – וַיִּשְׁאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה צְבָאוֹת יְשֻׁב הַכְּרֵבִים. דהיינו, במלחמה זו הם לא לקחו את ארון העין, אלא את ארון הזהב, עליו היו הכרבים¹². וכן, כותב רש"י בפרשתנו –

"בעת ההוא – "לסוף מ' יום נתרצה לי ואמר לי פסל לך ואח"כ ועשית ארון ואני עשיתי ארון תחלה שכשאבוא והלוחות בידי היכן אתנם ולא זה הוא הארון שעשה בצלאל שהרי משכן לא נתעסקו בו עד לאחר יום הכפורים כי ברדתו מן ההר צוה להם על מלאכת המשכן ובצלאל עשה משכן תחלה ואח"כ ארון וכלים נמצא זה ארון אחר היה וזהו שהיה יוצא עמהם למלחמה. ואותו שעשה בצלאל לא יצא למלחמה אלא בימי עלי ונענשו עליו ונשבה"

¹⁰ שמואל א, ד

¹¹ במדבר יד, מ-מה

¹² הַכְּרֵבִים- 'כרביא' = תינוק (אותיות 'תיקון'). שמדובר בפסלים עם דמות של תינוק ותינוקת.

גם בכיבוש יריחו נמצא איתם הארון—

ב ויאמר יהוה, אל-יהושע, ראה נתתי בידך, את-יריחו ואת-מלכה—גבורי, הזיכל. ג וסבתם את-העיר, כל אנשי המלחמה--הקיף את-העיר, פעם אחת; כה תעשה, שלשת ימים. ד ושלבעה כהגים ישאו שלבעה שופרות היוכלים, לפני הארון, וביום השביעי, תסבו את-העיר שבע פעמים; והכהגים, יתקעו בשופרות. ה והיה במשך בקרן היוכל, בעמלכם (פשמלכם) את-קול השופר, יריעו כל-העם, תרועה גדולה; ונפלה חומת העיר, תחתיה, ועלו העם, איש גדרו. ו ויקרא יהושע בן-נון, אל-הכהגים, ויאמר אליהם, ישאו את-ארון הברית; ושלבעה כהגים, ישאו שלבעה שופרות יוכלים, לפני ארון יהוה. ז ויאמרו (ויאמר), אל-העם, עברו וסבו את-העיר; והזכוי--יעבר, לפני ארון יהוה. ח ויהי, פאמר יהושע אל-העם, ושלבעה הכהגים נשאים שלבעה שופרות היוכלים לפני יהוה, עברו ויתקעו בשופרות; וארון ברית יהוה, הלך אחריהם. ט והזכוי הלך--לפני הכהגים, תקעו (תקעו) השופרות; והמאסף, הלך אחרי הארון, הלך, ויתקע בשופרות. י ואת-העם צוה יהושע לאמר, לא תריעו ולא-תשבועו את-קולכם, ולא-יצא מפיכם, דבר: עד יום אמרי אליכם, הריעו--והריעתם. יא ויסב ארון-יהוה את-העיר, הקיף פעם אחת; ויבאו, המונהגה, וילינו, במונהגה.¹³ (פ)

במלחמת יריחו, היתה הוראה מפורשת מהקב"ה לקחת את הארון של בצלאל, ארון הזהב, ארון הכרבים-- להקפות על יריחו.

דהיינו, אנחנו רואים שפעמיים יצא ארון בצלאל למלחמה-- פעם אחת ברשות ובהוראה מפורשת של הקב"ה, במלחמת יריחו; ובפעם השניה, שלא ברשות, במלחמת הפלשתים. ובשל כך נפלו מישראל 30,000 איש וארון הברית נפל בשבי.

והשאלה היא למה? אם יש את ארון הכרבים, מדוע הוא לא יוצא למלחמה? ואם למעשה יצאו לכל המלחמות עם ארון העץ, דהיינו, חשיבותו גדולה עד למאד, אם כך, מדוע לא הוזכר בפרשת 'כי תשא' ומדוע לא ניתנו הוראות כיצד לעשותו?

בנוגע לארון בצלאל, ניתנו בפרשת 'תרומה', כנ"ל, מידותיו המדויקות--

¹³ יהושע ו, ב-יא

אורך=אמתיים וחצי= 1.25 מ'

רוחב= אמה וחצי= 75 ס"מ

קומה= אמה וחצי= 75 ס"מ

שטח= אמתיים וחצי על אמה וחצי= 3.75 אמה.

נפח= כפול 1.5 = 5.625 אמה.

ארון בצלאל כאמור בנוי משלושה ארונות, ויש עליו כפורת זהב, בעובי של טפח וכן שני כרבים.

ולמרות זאת, למרות מידותיו המדויקות, נכתב במסכת יומא, דף כא, עמ' ב, וב"ב צט, א ועוד – "דבר זה מסורת אבותינו בידינו, מקום הארון אינו מן המדה".

וכותב רדב"ז¹⁴ בספרו 'מצודת דוד' (מעמי המצות, מצוה שי"ב) –

"..ולסוד אמרו רז"ל (יומא כא) ארון אינו מן המנין, כי הארון לא היה מחזיק מקום לפי שהיה עומד בנס, כמו כל דבר רוחני שאינו תופס מקום, וכן הכבוד העליון שואלין איה מקום כבודו, עכ"ל".

יוצא, שיש לנו שני ארונות שבשניהם יש עניין של היעדר מידה.

הארון של משה – שלא ניתנו מידותיו (כמו שלכיוור לא ניתנו המידות). ולכן אולי ניתן היה לחשוב, שלגביו היה מתאים לומר שאינו מן המדה. אך לא לגביו נאמרו הדברים. אלא לגבי –

הארון של בצלאל – שניתנו בתורה מידותיו המדויקות, אך דווקא עליו נכתב שלמרות זאת (ולמעשה בשל כך, כפי שכבר נבין) – "אינו מן המדה".

ונבין.

¹⁴ רבי דוד בן שלמה אבן זמרא (ה'רל"ט 1479 - כ"א בחשוון, ה'של"ד 1573). היה פוסק הלכה וראש ישיבה. אב בית דין ומנהיגה של יהדות מצרים, ולאחר מכן רב בצפת. חיבר שו"ת וכן פירוש למשנה תורה לרמב"ם. נולד בספרד למשפחה של תלמידי חכמים. בזמן גירוש ספרד, בהיותו בן 13, נדדה משפחתו לפאס אשר במרוקו, ומשם לצפת ולירושלים. עקב המצוקה הכלכלית בירושלים עבר למצרים, שם חי כארבעים שנה והתעשר מאוד מסחר בתבואה ובעורות. שימש רבה של יהדות מצרים. בעשרים שנות חייו האחרונות חי בצפת, בה נפטר בשיבה טובה. נקבר בבית העלמין העתיק בצפת, בחלקת האר"י ז"ל שהיה תלמידו במצרים. כתב מעל ל-10,000 תשובות, אולם רובן אבדו. כיום יש מעל 2,000 תשובות המכונסות בשלושה שו"תים. כתב ספרים וחיבורים ביניהם 'מצודת דוד', ביאור לתרי"ג מצות, בדרך הפשט והסוד.

זוה היה עניין חידושו של הארון. שמחד גיסא, היה מדוד ומוגבל במידות גשמיות, ועם זאת, נשא בתוכו גם את המהות של 'למעלה מן המידה'. ובכך הארון הוא נושא הפכים מושלם. עין חיים.

ונסביר. כאשר היו מכניסים את הארון למרכז קודש הקודשים, שגודלו של קודש הקודשים היה – 20 על 20 אמה. ובמידה הדפנות הארון (שאורכו אמתיים וחצי) עד לקירות החדר נמדדו בכל צד 10 אמות וזה לא יכול להיות. מכאן הבינו חכמים שגוף הארון קיים במוחש אך אינו נמדד.

יוצא, שרואה במוחש את ה- 'למעלה מן המקום', אף שיודע שהוא עניין של מקום. ובאופן הזה מציאות שתי המדידות, באופן ותוקף שווה אצלו; והוא מצליח לתפוש איך שיש מציאות ואף על פי כן היא בטלה. וכל זה במציאות של ארון – אור נ'.

כאשר שלמה המלך בונה את בית המקדש הראשון, הוא מוסיף לבית קודש הקודשים עוד שני כרובים מעץ זית. אחד העמיד בחצי הצפוני של בית קודש הקודשים, ואת השני בחצי הדרומי. ופניהם להיכל וכנפיהם פרושות. מוטת הכנף של כל כנף – 5 אמות.

יוצא שהם פרושים מקיר לקיר לגמרי. נחזור לשלמה המלך ולעניין הכרובים מעץ זית דייקא, בסוף השיעור.

בהוראות בניית הארון של בצלאל, שניתנות למושה בהר סיני, נכתב בפרשת 'תרומה' –

כָּל־אֲשֶׁר אֲנִי מֵרְאֶה אוֹתָךָ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹת כָּל־כְּלֵי וְכֵן תַּעֲשֶׂוּ:
וְעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲשֵׂי שֵׁטִים אֲמֹתַיִם וְחֹצֵי אַרְכּוֹ וְאֲמֹה וְחֹצֵי רֹחְבוֹ וְאֲמֹה וְחֹצֵי קָמָתוֹ:
וְעֲפִית אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תַּצְבְּנוּ וְעֲשִׂיתָ עֲלָיו זָר זָהָב סָבִיב וְיִצְקֶתָ לוֹ אַרְבַּע טַבָּעֹת זָהָב וְנִתְּתָה עַל אַרְבַּע פְּעֻמָּתָיו וְשָׁתִי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָד וְשָׁתִי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשְּׁנִית וְעֲשִׂיתָ בָהֶן עֲשֵׂי שֵׁטִים וְעֲפִית אֹתָם זָהָב וְהִבֵּאתָ אֶת־הַבָּהִיִּם בְּטַבָּעֹת הָאֵרֶן לְשֵׂאת אֶת־הָאֵרֶן בָּהֶם בְּטַבָּעֹת הָאֵרֶן יִהְיוּ הַבָּהִיִּם לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ וְנִתְּתָ אֶל־הָאֵרֶן אֵת הָעֹלֹת אֲשֶׁר אֲתָן אֵלֶיךָ וְעֲשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אֲמֹתַיִם וְחֹצֵי אַרְכָּה וְאֲמֹה וְחֹצֵי רֹחְבָהּ וְעֲשִׂיתָ עֲלֵיהֶם פְּרָכִים זָהָב מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם מִשְׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת...¹⁵

"וְנִתְּתָ אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאֵרֶן מִלְּמַעְלָה וְאֶל־הָאֵרֶן תִּתֵּן אֶת־הָעֹלֹת אֲשֶׁר אֲתָן אֵלֶיךָ וְנִעֲדָתִי לָךְ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אֹתָךְ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַפְּרָכִים אֲשֶׁר עַל־אֲרוֹן הָעֹלֹת אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲעִיָּה אוֹתָךְ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"¹⁶

¹⁵ שמות כה, ט-יח
¹⁶ שמות כה, כא-כב

בהוראות בניית הארון, במילה הראשונה ובמילה האחרונה – נכתב ארון עם ו'. כל הקמע האמצעי, שהוא התהליך עצמו, נכתב ארון בלי ו'.

זאת לעומת ארון העץ, פרשת 'עקב', שנכתב תמיד עם ו' –

"בַּעַת הַהוּא אָמַר יְהוָה אֵלַי פָּסַלְתָּךְ עֲגֵי-לְחֹזַת אַבְנִים פְּרָאשְׁטִים וְעָלָה אֵלַי הַהָרָה וְעִשִׂיתָ לָּךְ אֲרוֹן עֵץ וְאַכְתַּב עַל-הַלְלוֹת אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל-הַלְלוֹת הַפְּרָאשְׁטִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשָׁמַתָּ בְּאֲרוֹן; וְאַל עֲרֹן עֲגֵי שְׁפִים וְאַפְסַל עֲגֵי-לְחֹזַת אַבְנִים פְּרָאשְׁטִים וְאַעַל הַהָרָה וְעִשִׂי הַלְלוֹת בְּיָדֵי: וַיִּכְתַּב עַל-הַלְלוֹת כַּמְכַתֵּב הַפְּרָאשְׁטִים אֶת עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלֵיכֶם בְּהָר בְּתוֹךְ הָאֵשׁ בַּיּוֹם הַהֵוא וַיִּתְּנֶם יְהוָה אֵלֵי: אֵפֶן וְאָרַל מִן-הַהָר וְאַשֵׁם אֶת-הַלְלוֹת בְּאֲרוֹן אֲשֶׁר עִשִׂיתִי וַיְהִי שֵׁם כָּאֲשֶׁר עִשִׂי יְהוָה: 17"

כמו כן, על ארון העץ (פרשת 'עקב') נכתב "ועשית לך". ואילו על ארון בצלאל (פרשת 'תרומה') נכתב – "ועשו".

למה?

ומסביר הקומארנא זיע"א בהיכל הברכה פרשת תרומה¹⁸

"כי האדם יש לו נפש רוח נשמה וחייה¹⁹. ומי שלא יהיה לו ארבע אלו, לא יוכל להבין ולחשיג סתרי התורה. וחייה שהיא נשמה לנשמה²⁰ היא מקיף מבחוץ וגוף האדם הוא עין²¹ ויש לו מבפנים נר"נ, ומבחוץ נשמה לנשמה מקיף; ולכן היו שלושה ארונות. עין הוא גוף האדם ושניים של זהב כנגד אורות פנימיים נר"נ, ומקיפים חיה, שזה נשמה לנשמה, חיה"

מסביר לנו הקומארנא הק', שהאדם בנוי כמו ארון הברית שעשה בצלאל. שלאדם יש –

אור מקיף כנגד העצמי שבאדם, כנגד חיה, שהיא הנשמה לנשמה, וכנגדה ארון הזהב החיצוני.

הגוף, הוא ה'עין' שבאדם, והוא כנגד ארון העין הפנימי

¹⁷ דברים, י, א-ה

¹⁸ הציטוט מצורף

¹⁹ יש גם יחידה, אך מדובר על המקיף. מקום מאוד גבוה. לא נכנס לזה.

²⁰ כי היא נותנת את הנשמה לנשמה.

²¹ "כי האדם עץ השדה.." (דברים כ, יט')

והאור הפנימי הוא כנגד ה'אני' שבאדם, שהוא 'נפש רוח נשמה' (נר"נ) וכנגדו ארון הזהב הפנימי.

ובתוך הארון שמים את התורה. בתוך האדם שמים את התורה. ולכן כדי להשיג את התורה, צריך את ארבעת חלקי הנשמה.

"ובזה תבין, משה משה, לא פסק"

מסביר הצדיק, שכאשר כתוב בתורה **"אברהם אברהם"**²², או **"יעקב יעקב"**²³, יש פסק בין השם הראשון לשני. דהיינו- אברהם, פסק, אברהם. ומסביר כי אברהם הראשון, אור פנימי, נר"נ, והשני אור מקיף, חיה. או ההיפך. ובכל מקרה, יש ביניהם **פסק, אותיות ספק, גי' עמלק-** שהוא הגוף. אבל כאשר כתוב בתורה **'משה משה', אין פסק. אין גוף שמפריד בין ה'אני' ל'עצמי', בין האור המקיף לאור הפנימי. למה?**

"כי הגוף של משה חזר להיות אור ממש והגוף לא היה מפסיק כלל בין שני האורות, ולכן כתיב הארון 'ועשו' כי מצד משה לא היה צריך לשלושה ארונות כי העין לא מפסיק בכלל ולא היה בבחינת גוף ולכן לא יכול היה לעשות משה את הארון אלא הם עשו ולא משה; וכשכולל הארון עם הלוחות בפנים כתיב ארון מלא, כי ה-ו' הם לוחות העדות, וזו העמודים.."

מסביר הצדיק, כי בשל כך שלמשה לא היה גוף, לא יכול היה משה לבנות את הארון, ולכן כתוב **"ועשו"**, שייבנו אותו אחרים שהם בעלי גוף. וכמוכן שעולה כאן שאלה, אם כך, כיצד בנה משה ארון שהוא כולו עין? נשיב בהמשך בעז"ה.

עוד מסביר הצדיק, כי ההבדל בין ארון עם ו' וארון בלי ו', הוא עניין הלוחות, האם הם בתוכו או שלא. כאשר כתוב ארון עם ו', דהיינו הלוחות בתוכו, וכלי ו', שהוא בתהליך הכנה, ואין בו את הלוחות. ולכן, בכל הקטע האמצעי בפרשת 'תרומה', הקטע של תהליך בניית הארון, כתוב הארון בלי ו', שכן הלוחות עדיין אינם בו. אבל בהתחלה, שזו התוכנית הכללית, ובסוף, שהכניסו לתוכו את הלוחות, נכתב ארון עם ו'.

וכך רואים גם בפרשת 'ויקהל', כאשר בצלאל בתהליך בניית הארון, נכתב בלי ו'-

"ויעש בצלאל את הארון עצי שטים אמתים וזיצי ארכו ואמה וזיצי רוחבו ואמה וזיצי קמתו; ויצפהו זהב טהור מבליט ומזוין ויעש לו זהב סביב ויצק לו ארבע טבעות זהב על ארבע פלגותיו ושתי טבעות על צלעו האחת ושתי טבעות על צלעו השנייה; ויעש בדי עצי שטים ויצף אתם זהב ויבא את הבדים בטבעות על צלעו הארון לישאת את הארון"²⁴

²² "ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר אברהם | אברהם ויאמר הנני" (בראשית, כב, יא)

²³ "ויאמר אליהם | לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב | יעקב ויאמר הנני" (בראשית, מו, ב)

²⁴ שמות לז, א-ה

וממשיך הצדיק וכותב- "וכן הגוף הוא עין והגוף הוא גם ו' "

שגוף האדם נראה כמו האות - ו'

"זה-ו' הוא ו' המפסיק בין שני האורות של החשמל הפנימי ואור מקיף; והוא הגוף של עין; ולכן ארון עם ו' בלי לוחות יכול להיות כתוב כשמדובר על גוף".

את האות וו כותבים תמיד כפול, כך שכל וו היא בהכרח שני ווים. שני לוחות הברית, שגודלם היה שישה (ו') טפחים. ואומר הצדיק, שגם הגוף הוא ו'. ולכן, אם נכתבה המילה 'ארון' עם ו', אבל אין שם את לוחות הברית, הרי שמכוון בכך על הגוף. ולכן ארון עם ו' הוא גם לוחות העדות וגם הגוף של היהודי. שני דברים הפוכים לכאורה. אבל כבר ראינו כי הארון הוא נושא הניגודים המושלם.

ונחזור לשאלה, מדוע קיבל משה הוראה להכין ארון עין, כאשר הבנו שלמעשה לא יכול היה להכין את ארון בצלאל, בשל העין שבארון והיעדר העין במשה?

ומוסבר כי בניגוד לארון בצלאל שם נכתב "ועשו", כי כאמור משה לא יכול היה לעשותו, בהוראות לבניית ארון העין, נכתב- **"ועשית לך ארון עין"²⁵**

אבל, הרי משה הכין את ארון העין עבור הלוחות, אם כך, מדוע נכתב - 'לך'?

בפרשת 'ואתחנן', קיבלנו את עשרת הדיברות השניות- אור התורה.

בפרשת 'עקב'- ידברו איתנו על הארון. על הכלי שצריך להכיל את האור.

והכלי, הארון, הוא כלי שצריך משה רבנו ע"ה להכין לעצמו.

מה זה הכלי הזה?

גוף.

בפעם הראשונה שעלה משה לקבל את הלוחות הראשונים, הוא עלה ב'כשירות יתר', מזוכך לגמרי, ללא גוף.

מה הכוונה "ללא גוף"?

הגוף הוא הרצון לקבל לעצמו. מה שמושך את האדם לרצונות חומרניים או אנוכיים ומה שמושך אל שלא לשמה במעשה המצוות. ומשה הגיע למצב של "ללא גוף", דהיינו זיכך

²⁵ דברים י, א

עצמו באופן שגם לא היה לו 'צילו של גוף', היינו, שבעשיית הטוב לא נלווה שום שמץ שלא לשמה. אפילו בנקודה דקה מן הדקות.

ולעומת הגוף הנשמה היא 'חלק אלוך ממעל', והיא אינה אנוכיות האדם אלא השפעת הקדושה מלמעלה. משכנה במוח. ומה שהשכל תופס כאמת פשוטה, בלי נגיעות (שבלב), הוא מהשפעת הנשמה.

כאשר משה הוא במצב של נשמה ללא גוף, אין לו יכולת לבנות ארון, וזה מה שקורה כשהוא עולה להר לקבל את הלוחות הראשונים. אבל, כשהוא יורד למטה למעשה חטא העגל ושובר את הלוחות, המשחק משתנה.

כי המהלך הוא תמיד בהתחלה מעילא לתתא ואז מתתא לעילא.

ואת זה אנחנו רואים בפסח. שבערב פסח, יורד כל האור של הגדלות, שלשם אנחנו צריכים להגיע, ויום אחרי אנחנו נכנסים לארבעים ותשעה יום בהם צריך לעשות את העבודה הקשה. וכל זה בלי רבותינו שמתו בימים אלו. ובמצב הזה של הקטנות, לבחור לעלות אל ההר. לעשות את הדרך אל היום החמישים. ליל שבועות. מתן תורה.

באותו אופן, משה עלה לקבל לוחות ראשונים בלי גוף, ואח"כ עלה אל ההר, אל היום החמישים, עם הגוף, עם ההסתרה ועם כל מה שנשבר.

וכל הרעיון של "ארון אינו מן המידה", הוא שחייבת להיות לו מידה, שאחרת לא יכול להתקיים בו 'אינו מן המידה'. ולכן משה היה צריך גוף, כי אחרת הוא עצמו 'אינו מן המידה'. וכדי לחבר מידה עם שאינו מן המידה, צריך את הגוף, את המידה.

ראינו כי הנפח של הארון היה – 5.625

625 = 'הכתר' – אור

5 = ה' = האות ה' – שהיא האות של הכלי.

דהיינו, נפח הארון הוא הכלת אור 'הכתר' בכלי. במלכות.

זה קשור אלינו?

כן.

ר' נתן נטע שפירא, בעל 'מגלה עמוקות' זי"ע, פרשת 'ואתחנן' – אופן קמ"ח – לוקח את המילה אדם, מלשון אדמה לעליון, וגם מלשון אדמה. דהיינו, האדם שהוא מחובר גם למעלה גם למטה. שמים וארץ. וזה היחוד שבאדם. וכן זכר ונקבה, ככתוב –

" וְזָכַר וְזָקְנָה בְּרֵאשִׁים וַיִּכְרַךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמֵם אֲדָם בַּיּוֹם הַבְּרָאָם"²⁶

שהאדם הוא יהוד תמידי של שמים וארץ, קוב"ה ושכינתה, של הכה הזכרי (המשפיע) והכה הנקבי (המושפע) כבריאה. וזו הסיבה שאין בלשון"ק ריבוי למילה 'אדם', שאומרים 'בני אדם', בריבוי המילה 'בן', אבל אין ריבוי למילה אדם. למה? כי אי אפשר לעשות רבים ביחוד. ומסביר הצדיק כי 'אדם' במילוי הוא נפח ארון ה'.

אדם-

אלף = 111

דלת = 434

בם = 80

624 + הכולל = 625

זאת אומרת שהנפח הפנימי שיש באדם כביכול, מרומז בנפח הארון, שכולל כפי שראינו את הכלי לאור הכתר. כך האדם, הוא הכלי לאור הכתר.

ועוד מראה הצדיק כי 'תיקון נגה' עה"ב = 625

שלמדנו, שעניין קליפת נגה, הוא עירוב טוב ורע. וכדי שיהפוך האדם לכלי לאור הכתר, לארון ברית ה', הוא צריך לצאת מעץ הדעת טוב ורע, אל דעת דקדושה, דעת דמשה. שכן רק כשמשבר האדם את רצון עצמו, כך הוא מכיר את רצונו ית', שמשם יגיע לעץ חיים. וכדי שמשה, עם פטירתו, יצליח להיכנס לדעת של כל איש ישראל, היה צריך גוף. ארון עץ.

ומסבירים ז"ל שהרע בעץ הדעת טוב ורע, הוא כששוקל האדם רע כטוב ואמת כשקר, והדרך היחידה לצאת מהערבוב הזה, היא התורה הק', שעמד משה והורידה לארץ. היינו, שהתורה הק' פועלת בנו גם במידת 'ארץ'²⁷.

וכל עניינם של הלוחות השניים הוא תורה שהורדה לארץ. והם עניין התשובה, הסליחה, המחילה ומציאת חן.

שאומר משה לקב"ה על מציאת החן-

²⁶ בראשית ה, ב
²⁷ מכתב מאלוהו, חלק ה', עמ' 92-93.

"וַיִּזְעַק אֶפְרַיִם כִּי-מִצְאָתִי זָן בְּעֵינָיָהּ אֲנִי וְלַמָּוֶה הִלְוֵהוּ בְּלִכְתָּרָהּ לַמָּוֶה וְנִפְלִינוּ אֲנִי וּבְמִוֶה
וְלַמָּוֶה מִכָּל-הָעָלָם אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאָדָמָה"²⁸

וכך משיב לו גם ה' –

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה גַם אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי כִּי-מִצְאָתִי זָן בְּעֵינָי
וְאֲדַלְּקָה בְּשֵׁם"²⁹

חן = 708³⁰

ולמדנו, בשבוע שעבר, פרשת 'זאתחנן', כי **חן/נה** הוא עניין **ננה = 58**. ותיקון ננה זה תיקון החן (וכמו שראינו לעיל 'תיקון ננה' הוא כנגד **נפח הארון ו'אדם' במילוי**).

במציאת חן, הניצוץ משתחרר. שמציאת חן היא עניין שדורש מהאדם את כל הנפח הפנימי שלו ('נשמה שנפחת בי'), כדי למצוא את חכמת הנסתר (ר"ת ח"ן) במציאות שמוציא הבורא.

וכשמוציא האדם את החן במציאות הבורא, או אז, הוא מוציא את הניצוץ ומקשר אותו למקורו. העבודה בבירור טוב ורע, בקליפת נגה, היא עבודה של מציאת החן. מציאת מרגליות החן בתוך מציאות ההסתרה שמוציא הבורא. בתוך המקומות הנמוכים, בחושך, בקליפות, שם נדרשת החכמה הנסתרת. **החכמה למצוא את החן. את היופי הנסתר בכל מציאות, בכל בריה, בכל מצב שפוגש אותך.**

ולכך צריך אמונה בהירה שאין רע יורד מלמעלה, והרבה התבוננות. מרגליות החן, אינן פזורות בגלוי לכל אחד למצוא אותן ולאספן, אלא שנדרשת יגיעת החכמה הנסתרת, שאם יש לך אותה, תוכל למצוא חן.

כאשר אתה תמצא את החן אצל הזולת ובכל מציאות שמוציא הבורא, גם כך עצמך ימצאו האחרים ותמצא המציאות חן; כי המוצא חן (באופן פעיל מצדו שמחפש את החן במבט הבורא ובעיני זולתו) – מוצא חן (במובן שמתחבב על זולתו).

וכל העניין בפרשת 'כי תשא', זו מציאת החן, ולכן מוזכר שם עניין זה. 'שכי תשא', זה המקום הנשא. המקום הנבוה. במקום הזה, יש מציאת חן.

אבל אנחנו בעקב'. בפרשה המדברת על המצב התחתון. עולם ההסתרה, מציאות החומר. ובמקום הזה מספר לנו משה, שהוא הצטווה להכין 'ארון עץ'.

²⁸ שמות, לג, טז

²⁹ שמות, לג, יז

³⁰ כאשר מחשבים את הני' הסופית כ-700 לפי **מנפ"ץ** (האותיות הסופיות בא"ב (מנצפ"ר), בגי' לאחר ה- ת' שהיא 400, לפי הסדר כמנפ"ץ, ך'- 500, ם- 600, וכו').

במקום הזה, כשהוא מדבר איתנו על המקומות הנמוכים שנגיע אליהם, הוא אומר לנו, שלנו, ובשבילנו, כדי לעזור לנו לעלות משם, הוא בנה גוף. הוא ירד, כדי שאנחנו נוכל לעלות. שיחיה לנו סיכוי, בתוך עולם השקר הזה, להגיע לאמת, בדעת שלנו.

כשמשח מבקש מהקב"ה מציאת חן, להגיע למקום שבו אתה רואה שהמציאות מתוקנת, אומר לו הקב"ה דבר מדהים – בשביל למצוא את החן, אתה צריך את הגוף. שהתורה ניתנה למי שיש לו גוף. לזה שצריך להתמודד עם הנפילות, הכעסים, התאוות.

מסביר הקב"ה למשה כי הוא ירד למציאות של עגל. מציאות שהעם הגיעו אליה כי יש להם גוף. ואם כך, איך תביא להם את התורה בלי גוף?

במצב הזה, כל מה שאתה יכול להביא להם אלו שברי לוחות. לוחות שנשברו בשל ה'גוף' של העם. אבל בשביל שתוריד להם לוחות שלמים, אתה צריך גוף. שברי הלוחות, הגיעו כשלמשה לא היה גוף. והלוחות השלמים יגיעו כאשר למשה יש גוף.

ועם ישראל צריך גם לוחות שלמים וגם שברי לוחות. את השבר ואת התיקון – שהם אחר.

משה עולה לקב"ה בפעם השניה, עם גוף. אחרי שעשה ארון עץ.

בפרשת 'תרומה' – כאשר משה עולה לקבל את הלוחות הראשונים, הוא טהור לחלוטין. מזוכך לגמרי. אז הוא מקבל את התוכנית השלמה. את מידות הארון של בצלאל. וכפי שהוא מספר בפרשתנו, הוא לא אכל ולא שתה ארבעים יום³¹. כי במקום הזה, הוא בלי גוף. וטובל בתוך מקוה של זמן³². במצב הזה משה היה בסכנה להפוך למלאך גבוה, לשרף, וזה עניין דברי המדרש במסכת שבת, דף פ"ה, ע"ב, ב, פ"ט ע"א – א-

אמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: תמדה גנוזה שגנוזה לה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? "מה אנוש פי תזכרונו וכן אדם פי תפקדונו?" "ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים!" אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: התזיר להן תשובה. אמר לפניו: רבונו של עולם, מתנין אני שמא ישך פוני בהבל שבפיהם. אמר לו: אחוז בכסא כבודי ותזור להן תשובה. שנאמר: "מאחז פני כסא פרשו עליו עננו", ואמר רבי נחום: מלמד שפירש שדי מזיו שכנינתו ועננו עליו. אמר לפניו: רבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה פתיב בה? "אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". אמר להן: למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא לכם! שוב: מה פתיב בה? "לא יהיה לה אלהים אחרים". בין הגוים אתם שרויין, שעובדין עבודה זרה? שוב: מה פתיב בה? "זכור את יום השבת לקדשו" – כלום אתם עושים מלאכה, שאתם צריכין שבות? שוב: מה פתיב בה? "לא תשא" – משא ומתן יש ביניכם? שוב: מה פתיב בה? "כבוד את אביך ואת אמך" – אב ואם יש לכם? שוב: מה פתיב בה? "לא תרצח", "לא תנאף", "לא תגנב". קנאה יש

³¹ "בעלתי הקרה לקחת לוחות האבנים לוחות הבגרות אשר-בנת יהוה עמכם ואשב בקר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי" (דברים, ט, ט)

³² שארבעים יום ולילה, הם **ארבעים כפול 24=960** לוגין שיש במקוה.

ביניכם? יצר הרע יש ביניכם? מיך הודו לו להקדוש ברוך הוא, שנאמר: "ה' אֲדַנְנוּ מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ וְגו'", ואילו "תְּנֶה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם" לא פתיב. מיך פל אַחַד וְאַחַד נַעֲשֶׂה לוֹ אוֹהֵב וּמִסֵּר לוֹ דָּבָר, שְׁנֵאמַר: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שָׁבִי לְקַחֲתָ מִתְּנוּת בְּאָדָם" — בְּשֹׁכֵר שֶׁקְרָאוּךָ "אָדָם", לְקַחֲתָ מִתְּנוּת. אַף מִלֵּאדָּה הִמְנֵת מִסֵּר לוֹ דָּבָר, שְׁנֵאמַר: "וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיִּכְפֹּר עַל הָעָם", וְאֹמֵר: "וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וְגו'"

משה רבנו ע"ה בנקודה הזו במקום מאוד גבוה ומאוד מסוכן. כאשר הוא אומר לקב"ה 'מִתְיַירָא אֲנִי שָׁמָּא יִשְׂרָפּוּנִי בַּהֶבֶל שְׁבִפְיָהֶם', הוא מביע את החשש שלו שהמלאכים יעלו אותו למדרגה של שרף ממש. משה יודע שהוא עלה למעלה כדי לרדת חזרה למטה. הוא עלה לשמים, לא כדי להישאר שם. אבל הוא בסכנה שכך יקרה, שכן הוא זיכך את הגוף שלו כל כך, התבטל כל כך, שהוא בסכנה שכך אכן יקרה, כי מה ההבדל בין אדם למלאך? הגוף.

והקב"ה מבטיח לו מעין 'כיפת ברזל', מעטפת של הגנה שמבטיחה לו שהדבר לא יקרה. הוא ירד חזרה למטה. אלא, שבשביל כך הוא צריך לעשות לעצמו גוף. 'עשה לך ארון עץ'.

ומשה עונה למלאכים (בכלל נשאלת השאלה כיצד מלאך, מגלה יוזמה עצמאית לפקפק בהחלטת הקב"ה להוריד תורה לישראל?) – תשובה שעיקרה הוא 'ארון עץ'. מציאות מצרים. מציאות הגוף. מציאות הזו נכתבה התורה הק', ולא מציאות של מלאכים. ומשה מסרב באופן עקבי לכל הצעה שתכליתה להעלות אותו עצמו³³. כי כפי שאמר 'נחנו מה'; שכל תכליתו להעלות את ישראל.

ובזמן הזה, כשמשה כל כך גבוה, עם ישראל למטה, עושה הגיגות עם הגוף. המידות של הארון, יגיעו למשה, בעליה הראשונה להר, כשאין לו גוף. וכאשר יש לו גוף, בעליה השניה, אין מידות לארון (ארון העץ שלא ניתנו לו מידות). מידה בלי גוף וגוף בלי מידה? פרדוקס. עץ חיים. וכל זה קשור לארון – שהוא נושא הפכים.

למה זה כך?

כי זה חייב להיות ביחד. שני הצדדים כאחד.

יהודי צריך להבין שיש לו שתי אספקלריות בחיים שלו.

"הָרַף מִלְּנִי וְאַשְׁמִי'ם וְאַמְתָּה אֶת-שְׁמֵם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי-עַצוּם וְרַב מִמֶּנּוּ" (דברים, 33)
(T,U)

מצד אחד – יש לך מידות אלוקיות, בבחינת 'אדם' מלשון 'אדמה לעליון'; וכדי שתתחבר אליהן אתה צריך לבטל את הגוף שלך לחלוטין. לבטל את הגוף, הכוונה היא שאני לא חושב על ה'אני' שלי. שהפכתי את הרצון לקבל לעצמי לרצון להשפיע.

לדוג', מה שקורה בזמן טבילה במקוה. נכנסים לתוך מידות מדויקות, ושם דייקא הגוף מתבטל.

וזה בדיוק כמו שמושה עולה למעלה בפרשת 'תרומה' ומקבל שם את כל המידות. יציאה מן המידה על ידי כניסה לתוך מידה. אין גבול בתוך גבול.

מצד שני – אתה בעוה"ז בתוך גוף וזו העבודה שלך. אתה חייב גוף. התורה ניתנה לך כדי שתקיים אותה בתוך גוף. ואם כך, נוכחות הגוף כלל אינה מבוטלת, אלא היא תכלית העבודה שלך. ולגוף הזה יש דרישות...

אוהווו כמה דרישות וכמה שהן מוחשיות.

ומה יותר קשה? כשהגוף מבוטל (כמו בעליה הראשונה של משה) או כשהוא לא מבוטל (כמו בעליה השניה של משה)?

כשהוא לא מבוטל!

וזה עניין, 'מקום שבועלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין'³⁴

וזהו היא הסיבה שהיחיד שירד לסוף דעתו של ר' יוחנן היה ריש לקיש (שתרגום שמו הוא 'ראש הגנבים').

ומשה עולה בפעם השניה, כמו ריש לקיש שחזר בתשובה, כמו כל אדם שצריך להתגבר על כל הניסיונות של הגוף שלו. כי אחרת, איך יעלה משה להוריד לוחות לאנשים בגוף כשהוא בלי גוף? איך הוא יהיה דעת דקדושה של גנב? של תאות? של רוצח? של פחדן?

וכל ענין מציאת החן, הוא מציאת החן מתוך הקושי. שנאמר 'מציאת חן' וכן 'נשיאת חן', שצריך לשאת את החן (נשיאה לשון העלאה) לאחר שמוצאים אותו. יש להעלות את הניצוצות מהמקומות הנמוכים, והוא עניין 'בי תשא', בה מופיעה מציאת החן.

ועם כל זה, עם הגוף, עם ארון העין, משה עולה בפעם השניה אל ההר. עליה קשה מאוד. לא עליה בריחוף של מי שאין לו גוף, אלא עליה עם כל ההסתרות והחושך, עליה עם חטא העגל, עם לוחות שכבר נשברו, ובכל זאת, עם כל זה, לעלות אל ההר.

וכל זה יהיה כתוב בפרשת 'עקב'. שנבין, שמושה עשה את העליה הקשה הזו, עד למקום מציאת החן, עבורנו, מסיבה אחת – כדי שכאשר אנחנו שם, במקומות הנמוכים, בעקב-נוכל להתחבר לדעת דקדושה, ולעלות אל ההר, על אף ולמרות הגוף. וכעצם, בזכותו.

³⁴ תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף ל"ז, עמ' ב'.

כי הגוף, הוא ארון העין, הוא עין הדעת טוב. לא טוב ורע. טוב. וזו מציאת החן. שתבין שהגוף הוא טוב. הוא לא מעמסה, הוא לא משהו שצריך להסתדר איתו איכשהו, הוא לא הסוגר, הכולא והמחשיך – הוא טוב. הגוף שלך טוב. אז אל תעשה לו ואיתו רע.

ויש לדעת כי 'מקום הגוף אינו מומעט ממקום הנשמה. כי מקום גשמי ונשמה אינם מסוג אחד וממילא גוף גשמי אינו מצמצם מקום הנשמה כלל.. אולם דרך הגוף – היינו דרך המוח – רואה הנשמה גם כן בהגבלה. כי קודם הלידה הנשמה – בלי אמצעות הגוף – רואה מסוף העולם עד סופו ויודע כל התורה כולה³⁵, אך לאחר הלידה, כשרואים דרך הגוף, רואים הכל רק בבחינת זמן ומקום, וזה באופן מוגבל מאוד. וזהו שבעולם הגשמי, הגשם מכסה על הנשמה...³⁶

אבל, היהודי, באמצעות הח"ן, חכמת הנסתר, יכול לצאת מתוך צמצום החושים, מתוך התדר של הגוף. כי תמיד תזכור, שהארון הוא תמיד 'לא מן המידה'. לארון העין לא היו מידות, ואילו על הארון של בצלאל שהיה בקודש הקודשים נאמר שהיה 'לא מן המידה'.

והכלי הזה שמכיל את האור נ', הכלי הזה שהוא הארון והוא הגוף שלך, הוא נושא ניגודים. וכדי שתבחין בכך, שתראה את הפלא, אתה תמיד תהיה בתוך מידה, ותמיד תוכל להיות 'שלא מן המידה'. אתה חומר ורוח, שמים וארץ, חיריק וחולם –

"וַיְוֹלְדוּם וְהָיָה סֵלֶם מִצֵּב אֶרְצָה וְרֵאשׁוֹ מִגֵּיעַ הַשְּׁמַיְמָה וְהָיָה מִלְאָכִי אֱלֹהִים עֲלֵיָם וַיִּרְדּוּם בָּן"³⁷

וכדי שתוכל להבחין שאתה 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה'³⁸, אתה תידרש תמיד להבדלה³⁹. בין קודש לחול. בין אור לחושך. בין גוף להיעדר גוף. שהכרת הרע, נותנת את הדחיפה להפכו לטוב. ועל כן עלה אברהם אע"ה לגדלותו דווקא בביתו של תרה, ויעקב אע"ה בביתו של לבן ומשה רע"ה דווקא בפלטיין של פרעה, וישראל דווקא במצרים⁴⁰.

ואומר לך משה רבנו ע"ה בפרשת 'עקב', שתמיד אתה יכול לעלות.

ארון עין = 160 + 257 = 417 = אל + אלהי-ם + מצפצ

מה זה 'אל, אלהי-ם, מצפצ'?

³⁵ נדה ל, ע"ב

³⁶ מכתב מאליהו, חלק ה', עמ' 198-199

³⁷ בראשית, כח, יב

³⁸ ולמדנו ש- **סֵלֶם מִצֵּב אֶרְצָה וְרֵאשׁוֹ מִגֵּיעַ הַשְּׁמַיְמָה**³⁸, גי' 1594, שזה מס' האותיות שיש בתפלין. התפלין שמחברים אותך כשאתה בארץ לשמים. התפלין שהם סולם התדרים של יהודי.

³⁹ לפי סדר 'הבדלה, הכנעה, המתקה'. והבדלה היא עניינה של הקדושה. שהקדוש הוא מובדל ומופרד ובכל זאת אחד בבחינת יחוד.

⁴⁰ מכתב מאליהו, חלק ה', עמ' 15

למדנו⁴¹ שאלו שלושה שמות קדושים, היוצאים מתוך אותיות שם 'יהו', שאותיות 'יהו' הן אותיות משבע אותיות המרגלן.

כותב האר"י ז"ל, שער הכוונות מתוך דרושי שבת זוה"ק, חלק ב', דף צב' עמ' א-

"בשעה שמתחילה להתגלות אותה מרגלית⁴² שהיא הבינה, מאירים בה שבע אותיות הקוקות וכולטות ונוצצות.. ושבע אותיות אלה הם שני שמות החקוקים באותה המרגלית זו הבינה, וביום השבת בה מתנוצצים ומאירים ופותחים פתחים ויוצאים ושולטים"

7 אותיות שנקראות אותיות מרגלן, שמאירות במרגלית העליונה, היא הבינה, ומהן יוצאים השמות-

א-ה-י-ה- י-ה-ו

שכל אחד מהם גי' 21, ויחד הם שם מ"ב המעלה בעולם הבריאה; ולכן הם מתנוצצים ושולטים ביום השבת, שכן השבת היא מעולם הבריאה, וביום השבת מעלים הכל מבריאה לאצילות ואז מגיעים ל'מנוחה'. דהיינו, היעדר שינוי.

"ובשעולות אותן האותיות זו בזו מאירות זו בזו בשני גוונים, אחת בגוון חסד (לבן) ואחת בגוון דין (אדום) ואז מתוך שני גוונים אלו נעשים שני שמות אחרים.. עד שיוצאים מאותן שבע אותיות אלו שבעה שמות.."

"וכל השמות הם שמות בולטים ונוצצים ושולטים ביום השבת, ומתחברים כולם כאחד ונעשים מרכבה וכסא לבינה, שהיא מרגלית עליונה⁴³, ושולט ומתעטר המלך בכסא ביום השבת וכולם שמחים"

"ועי שבעה אלו שבבריאה, מעלים את המלכות עד הבריאה"

ושבע אותיות אלו **א-ה-י-ה- י-ה-ו**, שהן בגי' מ"ב המעלה, נקראות מרגלן מלשון מרגליות, והן כנגד ז"ת של עולם הבריאה. והשבע הללו, מעלות את הכל לבריאה בקבלת שבת. והשבת מעלה את המלכות שעלתה לבריאה, לאצילות

אומר הצדיק, האותיות האלה נפגשות ומבטשות זו את זו, לשון זיווג, ומהן יוצאים שמות חדשים⁴⁴, פירטנו את השמות בפרשת 'בהעלותך'. לענייננו כאן, נזכיר כי שמות הקודש שיוצאים מתוך 'יהו' -

⁴¹ ר' פרשת בהעלותך-תשפ"ג

⁴² אבן טובה

⁴³ והמלכות היא מרגלית תחתונה

⁴⁴ בשיעור 'פרשת השבוע מן הכח אל הפעל' לפרשת 'בהעלותך', הראינו כי **הגי' של כל השמות שיוצאים מתוך אותיות מרגלן היא 850** (עה"כ) גי' "תכלת".

י- נצה- חיריק- אל

ה- הוד- קבוץ - אלהים

ו- יסוד- שורוק- מצפצ⁴⁵

ואומר ה'אביר יעקב', 'כל העליות וההארות שמאיר ז"א בשבע מרגלן הכל לתועלת הנקבא".

דהיינו, כל האותיות, השמות וההארות- הכל לתכלית אחת- להעלות את המלכות. אותך כולך. כי הגוף שלך הוא אור קדוש.

שלמדנו, שמלמד אותנו הקומרנא הקדוש⁴⁶-

שהכאת אותיות שם מ"ה⁴⁷ זו בזו (הכאה היא הכפלה והיא מצב של דין), באופן הבא-

יוד כפול הא = 120

הא כפול ואו = 78

ואו כפול הא = 78

עור=276

זאת אומרת ש'עור' זה אותיות שם מ"ה בהכאה. אור שמוגיע בצורה של דין. ולכן כותב פתח אליהו שזה "קִרְקַפְתָּנָא דְיִתְפַּלִּי", הקרקפת של התפלין. כי מבחוזן זה 'עור' אבל מבפנים זה 'אור' - אור שם מ"ה.

ואור שם מ"ה, שהוא גי' 'אדם', הפך ל'עור', לאחר חטא האדה"ר. שירד האדם מדרגתו והתגשם, והתגשם גם ה'אור' והפך ל'עור', לשון עור, שכן הפך האדם לפומא ביחס לדרגתו הקודמת, שהיתה זכה הרבה יותר. האדם התכסה בעור, קליפה שמכסה ומסתירה אף מפניו, את מהותו האמיתית, שהוא אור.

ולכן גם כאן אנחנו רואים שי'ארוץ עין' גי' 'יהו'. הגוף הוא אור.

⁴⁵ שם הויה באתב"ש.

⁴⁶ בשיעור 'עור בעד אור' לפרשת קרח- תשפ"ג

⁴⁷ שם מ"ה הוא שם 'אדם', שכן **מ"ה=45=אדם**, הוא שם הויה במילוי אלפין- **יוד, הא, ואו, הא=45=מ"ה**. וכולל בתוכו את אדם וחווה- שכן פנימיות שם מ"ה= חווה (אותיות המילוי של שם מ"ה= **ה, ו, א, א=19=חווה**). והוא עניין היחוד בין זכר לנקבה, בין אדם לחווה- שיחד נקראים 'אדם', שאדם הוא יחוד תמידי.

והשמות הק' היוצאים מתוך שם 'יהו' - הם כאמור - 'אל', 'אלהי-ם', 'מצפצ'.

ובג' - אל (31) + אלהי-ם (86) + מצפצ (300) = 417 = ארון עיץ = זית⁴⁸

ולכן עשה שלמה המלך את הכרובים ששם בקודש הקודשים, מעץ זית. שזית הוא 'ארון עיץ', שהוא הגוף של משה רבנו ע"ה, שהוא 'אל אלקים מצפצ', שהוא 'יהו' - כפי שהוסבר לעיל. ולכן גם הכרובים, שמוטת כל כנף שלהם היתה 5 אמות, נגעו מצד אחד בקירות החדר, ומצד שני בקצות הכנפיים שלהם, ביניהן, וכך מילאו חלל של 20 אמה כשהגוף שלהם, שהיה צריך להיכלל בחישוב, לא נחשב. גופם שתפס מקום, בדרך נס, לא תפס!!! וכותב הקומרנא הק' - "גוף כרובי הזית, למעלה מן המידה"
ובגוף של משה רבנו, בארון העיץ - אין מידות.

אבל מתי 'אין מידה' מאיר? כשיש מידה. ולכן משה מתבקש לעשות ארון עיץ, לעשות גוף. כי משהו שהוא אינו מן המידה כלל, לא עושה עליך כנברא בגוף, שום רושם (כמו הנשמה). הפרדוקס של עיץ חיים עם עיץ הדעת, שני הפכים בנושא אחד, מתגלה במידות. וארון העיץ שעשה משה, הוא כלי לאור הויה (אל, אלהי-ם, מצפצ) שנכנס לתוך הכלי. ומשה מרגע לידתו נכתב -

"וַתֵּאֱרַךְ הָאֵשֶׁה וַתִּלְדַּבּ בֵּן וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי-טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֵשָׁה יָרֻזִים: וְלֹא-יִכְלֶה עוֹד" הַצְּפִינֹו וַתִּקְוֶה-לוֹ תִּבְּרַת גִּמְא וַתִּזְמַרְהָ בְּזִמְרָה וַתִּשָּׂא בָהּ אֶת-הַיֶּלֶד וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַל-שִׁפְתַי הַיָּאֵר"⁴⁹

מרגע לידתו, משה קשור לתיבת. לכלי. ומשה הוא אור, ככתוב "וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי-טוֹב הוּא", וכותב רש"י במקום - "כי טוב הוא - "כשנולד נתמלא הבית כולו אורה" (בבלי, סוטה, יב) והוא האור הגנוז.

ומסביר הקומרנא הק', את הסוד של **גִּמְא** - ואומר כי "גמא" ר"ת - **גִּימְלֵ אֱלֹהִים מִשְׁלֵ**. ולמדנו⁵⁰ כי משה הוא צפר דקדושה, שהיא 'צפר' בלי ו', וסודה הוא ש"ע נהורין. 370 אורות, שמתקבלים מכל האור של ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן (232, יהי אור) שנכנס לתוך הכלי, שהוא הק"ל תפוחין קדישין (ק"ל גי' 138), ויחד, **370 = 232 + 138 = ש"ע נהורין**. ש"ע אורות שנכנסים לכלי עליון שמשפיעים את השפע כלפי מטה.

⁴⁸ ולמדנו על הקשר שבין 'זית' ל-'הו'. שנס פך השמן, היה מצויאת פך שמן חתום בחותמו של כהן גדול. שמן שלא נטמא. והכהן הגדול היה מתת-יהו. לפיכך החותם על השמן 'זית' היה 'הו'. כנגד 'אל, אלהי-ם, מצפצ', שהוא שם הזיכרון.

⁴⁹ שמות, ב, ב-ג

⁵⁰ ר' פרשת 'בלק' - תשפ"ג.

צפר=370=ש"ע נהורין

והצפר הזו, היא דעת דקדושה. דעת דמשה רבנו.

ולמדנו, כי בלעם נשא שלושה משלים. ו- משל=370=צפר=ש"ע נהורין

שלושה משלים (ג' משל)= 370 כפול 3 = 1110⁵¹. עה"כ =1111 אלף אלף.

זאת אומרת ש'גמא' שהוא גימל אלפים משל' הוא גימל משל, שזה, ארבע אמות של הלכה, וכן 'אלף אלף' קשורים לאלפים. אלף אלף אלפים. זה הגמא. אור אדיר.

ומשה, שהוא 'צפר' דקדושה, נכנס ל'גמא' – לגימל אלפים משל שקשורים לש"ע נהורין.

ותיבת הגמא, אור בתוך כלי, שטה ב- י-אור.

ותיבה אותיות בתיה ואף הגי' של תיבה/בתיה= 417 = אל (31) + אלקים (86) + מצפצ
(300) = יהו⁵² = ארון עץ = זית⁵³

כי בת-יה עצמה, שנכנסה בחיי חיותה לגן עדן, קשורה לאור הזה. והיתה מקליפת נגה (נגה=58=חן/נה). ומשה שהונח בתיבה, הונח בתוך אל, אלהי-ם, מצפצ, בתוך 'יהו' מאותיות המרגלן, בתוך 'ארון עץ'.

ובתיה יורדת לרחוץ בי-אור, לנקות את עצמה מטינופי בית אביה. היא רוצה לטבול ולהגיע למקום הנכון, כי היא קשורה ל'תיבה'. תיבת הגמא. היא קשורה לאור.

יש כאן התעסקות רבה עם אור, ואיפה? במצרים. בחומר. בקליפה.

ונחזור לשאלה ששאלנו בתחילת השיעור, מדוע לא מוזכר ארון העץ בפרשת 'כי תשא', למרות השיבות?

תשובה – כי לא קוראים לה פרשת 'עקב', אלא 'כי תשא'. פרשה שמתנשאת למקום הגבוה, הרם. פרשה בה מקבלים את נשיאת החן, את יג' מידות דרחמים⁵⁴. מחילה. יום הכיפורים.

בפרשה הזו לא מוזכר משה את ארון העץ. הוא יחכה לסוף, לפרשת 'עקב', ושם יגלה לנו כי כאשר אתה במקום הנמוך, בעקב, בלי ה-י של יעקב, אבוד בתוך מעגלים סגורים

⁵¹ 1110 = ארבע אמות של הלכה

⁵² שכן שמות אלו שהגי' שלהם 417, יוצאים מתוך אותיות המרגלן שבשם 'יהו', במפורט לעיל.
⁵³ ולמדנו על הקשר שבין 'זית' ל-'יהו'. שנס פך השמן, היה מציאת פך שמן חתום בחותמו של כהן גדול. שמן שלא נטמא. והכהן הגדול היה מתת-יהו. לפיכך החותם על השמן 'זית' היה 'יהו'. כנגד 'אל, אלהי-ם, מצפצ', שהוא שם הזיכרון.

⁵⁴ לימוד בעניין יג' מידות דרחמים, ע"פ תמך דבורה לרמ"ק זי"ע- ר' בשיעור 'מן הכח אל הפעל- פרשת עקב תשפ"ג'.

שנראה לך שלא תצליח לפרוץ, תדע שהארון 'אינו מן המידה'. אתה לא מן המידה. כי קיבלת את הכח של משה רבנו בנקודה זו.

למלחמה, יקחו אתם עם ישראל את ארון העץ, של הלוחות השניים, ובו שברי הלוחות הראשונים והתורה הק'. ראשית ואחרית. בלי גוף ועם גוף. והם יקחו את ארון העץ, שהוא הגוף, ואיתו ישאו למלחמה את כל השברים שלהם.

כי אם אתה יוצא למלחמה עם השבר, עם לב שבור, אתה תנצח. אבל כשאתה בשברון/שקרונ כה, ב'אנא אמלוד', ב-'נם לא קרה לנו פך שמן לא מצאנו' – אז אתה בסכנה גדולה כיחיד וכעם.

והארון של בצלאל, שניתנו לו מידות, מהיכן קיבל את הכוח של 'לא מן המידה?' מארון העץ של משה. שלא ניתנו לו מידות.

ואתה תנצח, עם ארון העץ שלך, עם הגוף שהוא עץ הדעת טוב, כאשר יש בתוכו את שברי הלוחות והתורה הק'.

ומשה, יורד עם הלוחות השניים שקיבל, לאחר מציאת החן ויג' מידות דרחמים, ובשלב הזה כותבת התורה הק' –

וַיְהִי בְּרִדְתַּת מִשְׁלַח בְּמִדְבַּר סִינַי וַעֲנִי לְוַת הָעֲלֹת בְּיַד־מִשְׁלַח בְּרִדְתִּי מִן־הַהָר וּבְמִשְׁלַח לֹא־יָדַע כִּי קָרַן עֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ⁵⁵

למה דווקא אז קרן עור פניו? שהרי כאשר ירד מההר עם הלוחות הראשונים לא מוזכר שקרן עור פניו. למה?

כי הוא תיקן את הגוף. לאחר שהוא הכין ארון עץ, לאחר שהוא עבר את המהלך של הגוף, אז ניכר קירון הפנים. כפי שה'לא מן המידה' ניכר מה'מידה'. העץ של משה מאיר, כי הייתה נשיאת חן. הוא נשא את עצמו, עם הגוף, למקום זיכוד החומר, מקום חכמת הנסתר.

ולכן בפרשת ו'אתחנן', אין כת"ר אותיות כמו בפרשת 'יתרו', אלא דווקא ח"ן אותיות (708 אותיות. נ' סופית גי' 700). כי כאמור, את הח"ן צריך למצוא, בתוך הקושי, בתוך החושך, במצרים. כל העניין של הח"ן הוא נשמה בתוך גוף. וזה מקום העבודה. מקום התיקון. ובמקום הזה " ארון במקומו נננז" (יומא נד" א).

וכשאתה עושה את העבודה הזו, מכנים לתוך ארון העץ שלך, את כל השברים ואת התורה הק', אז אומר לך הקב"ה, אתה יודע מה אתה? אתה מוצא חן בעיני. לשני הכיוונים של ביטוי זה – שהם אחד.

⁵⁵ שמות, לד, בט

ואם ניקח את כל תיבות עשרת הדברות בשתי הפרשות-

כת"ר+ח"ן = 620+708 = 1328 = מעשה בראשית

כי אתה בא לעולם הזה לעשות מעשה. מעשה בראשית. לאחד את כל ההתפרטויות כולן, בגוף ובלי גוף, להעלות את הכל למעשה מרכבה.

ואת זה תוכל לעשות כשתזכור שהכל אחד.

וכותב בס' 'לשם שבו ואחלמה'⁵⁶ שהעולמות נפרדים ממנו ית' "אבל בפנימיות פנימיותם הנה הוא ית"ש אינו נבדל גם מהם כלל וכלל ח"ו".

הצמצום והקו, איתם התחלנו את השיעור, הכל אחד ועניין אחד. שמצידנו יש פירוד, ומצידו ית' אין פירוד, כי בשורש העניין, ההסתר והגילוי מאוחדים בשורשם.

ובחיותנו בתוך עולמות ההשתלשלות, בתוך הצמצום וההסתר, כשאנחנו מרגישים את עצמנו כ'יש' נפרד ממנו ית', שנזכור תמיד שאלו הם רק כלים לעבודה שלנו, שנוכל לגלות כבודו. והוא ית' מעלים את אור אחדותו ושם אותנו במציאות של 'גוף', כדי שנגיע מתוך המידה לנקודה של 'שלא מן המידה'.

שכל עניין ההסתר, הוא להיות בלי לגילוי, וזו מציאותו האמיתית, ולכן אין זה הסתר, אלא למעשה, גילוי, שהוא תכליתו. נמצא שהמציאות האמיתית היא אחדות גמורה.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן!

⁵⁶ הקדמות ושערים שער ד' פ"ו ד"ה